

Strokovno izobraževanje o inkluziji za učitelje

1. faza Končno zbirno poročilo

EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE O INKLUZIJ ZA UČITELJE

1. faza Končno zbirno poročilo

TPL4I

Evropska agencija za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje (v nadaljnjem besedilu: Agencija) je neodvisna in samoupravna organizacija. Agencijo sofinancirajo ministrstva za izobraževanje v njenih državah članicah in Evropska komisija s pomočjo nepovratnih sredstev za poslovanje v okviru izobraževalnega programa Evropske unije (EU).

Sofinancira program
Evropske unije
Erasmus+

Podpora Evropske komisije za pripravo te publikacije ne pomeni potrditve vsebine, ki izraža le mnenja avtorjev, in Komisija ne more biti odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih vsebuje.

Stališča, ki jih v tem dokumentu navajajo posamezniki, ne predstavljajo nujno uradnih stališč Agencije, njenih držav članic ali Evropske komisije.

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2020

Uredniki: Annet De Vroey, Simoni Symeonidou in Amélie Lecheval

Ta publikacija je prosto dostopen vir. To pomeni, da lahko do nje dostopate, jo uporabljate, spreminjate in posredujete z ustrežno odobritvijo Evropske agencije za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje. Za več informacij si oglejte Politiko prostega dostopa Agencije: www.european-agency.org/open-access-policy.

To publikacijo lahko citirate, kot je navedeno spodaj: Evropska agencija za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje, 2020. *Strokovno izobraževanje o inkluziji za učitelje: 1. faza Končno zbirno poročilo*. (A. De Vroey, S. Symeonidou in A. Lecheval, ur.). Odense, Danska

To delo je licencirano pod licenco **Creative Commons Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav 4.0 Mednarodna**. Te publikacije ne smete spreminjati ali prevajati brez odobritve Agencije.

Zaradi boljše dostopnosti je to poročilo na voljo v 25 jezikih in v dostopni elektronski obliki na spletni strani Agencije: www.european-agency.org

Pričujoče besedilo je prevod izvirnega besedila v angleščini. V primeru dvoma o točnosti podatkov v prevodu glejte izvirno angleško besedilo.

ISBN: 978-87-7110-930-6 (elektronsko)

Sekretariat

Østre Stationsvej 33
DK-5000 Odense C Denmark
Tel.: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Urad v Bruslju

Rue Montoyer, 21
BE-1000 Brussels Belgium
Tel.: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

Vsebina

Uvod	5
Bistveni elementi politike izobraževanja TPL o inkluziji	6
Trendi in ključna vprašanja v nacionalnem/regionalnem izobraževanju TPL o politikah inkluzije	8
Vloga izobraževanj TPL o inkluziji v sistemih inkluzivnega izobraževanja	10
Profil inkluzivnih učiteljev za pokrivanje kontinuuma izobraževanj TPL	11
Sklepne pripombe	12
Rezultati projekta	13
Literatura	15

Uvod

Skupine učencev so bolj raznolike kot kdaj koli prej, zato je ključna vloga učiteljev in njihova potreba po strokovnem izobraževanju o inkluziji splošno priznana. Učitelji, raziskovalci in oblikovalci politik na lokalni, regionalni, nacionalni, evropski in mednarodni ravni vse pogosteje razpravljajo o kontinuumu možnosti za strokovno izobraževanje učiteljev (teacher professional learning – TPL), da bodo vsi učitelji in drugo osebje pripravljeni na vključevanje vseh učencev.

Razvoj politike za TPL o inkluziji je pomemben za inkluzivno izobraževanje. Inkluzivno izobraževanje zagotavlja, „da so vsi učenci vseh starosti deležni priložnosti za smiselno, visokokakovostno izobraževanje v svoji lokalni skupnosti, skupaj s svojimi prijatelji in vrstniki“ (Evropska agencija, 2015, str. 1). Izobraževanje TPL o inkluziji je sestavni del razvoja sistemov inkluzivnega izobraževanja.

Projekt **Strokovno izobraževanje o inkluziji za učitelje** (TPL4I) se osredotoča na vse politike, ki vplivajo na TPL o inkluzivnem izobraževanju. Cilj 1. faze projekta TPL4I je bil določiti bistvene elemente politike, ki bo zagotavljala, da bodo vsi učitelji na vsaki stopnji svoje kariere pripravljeni na inkluzivno izobraževanje. V 2. fazi bomo izpostavili en sam element in ga povezali z drugimi projekti Evropske agencije za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje (v nadaljnjem besedilu: Agencija). To poročilo povzema rezultate 1. faze projekta TPL4I.

Najprej določa elemente okvira politike za izobraževanje TPL o inkluziji. Na podlagi **pregleda literature** mednarodne politike in raziskav (Evropska agencija, 2019a) je skupina TPL4I razvila **orodje za samopregledovanje politik** (Evropska agencija, 2019b). Namen orodja je pomagati oblikovalcem politik, da evidentirajo in ocenijo nacionalno/regionalno politiko izobraževanja TPL o inkluziji na treh področjih:

- Vizija politike in glavna načela
- Cilji in kontinuum podpore
- Krepitev zmogljivosti, financiranje in spremljanje.

Drugič, to poročilo opisuje ključna vprašanja, ki so se pojavila v 26 evropskih državah v zvezi z določenimi elementi politike. Sinteza vseh ugotovitev (Evropska agencija, 2020b) izpostavlja glavne izzive za oblikovalce politike in ponudnike izobraževanja TPL o inkluziji.

Tretjič, poročilo povezuje ugotovitve s preteklim delom Agencije in jih vključuje v celovit sistemski pristop.

Na koncu poročilo priporoča širšo uporabo *Profila inkluzivnih učiteljev* (Evropska agencija, 2012). V 2. fazi projekta TPL4I bo to podrobneje raziskano.

Bistveni elementi politike izobraževanja TPL o inkluziji

Raziskovalni članki in dokumenti o politiki na mednarodni in evropski ravni izpostavljajo ključna vprašanja na področju politik izobraževanja TPL, katerih namen je podpirati enakost in inkluzijo (Evropska agencija, 2019a). Obravnavati je treba **vse pomisleke učiteljev** glede inkluzivne prakse.

Kontinuum projekta izobraževanja TPL sega od začetnega usposabljanja učiteljev do uvajanja, nadaljnjega strokovnega razvoja in strokovnega izobraževanja izobraževalcev učiteljev. V izobraževanju TPL o inkluziji je strokovno in podporno osebje, ki dela z učitelji v inkluzivnem izobraževanju, del kontinuuma. Politika mora zato zagotoviti, da se vse osebje, vključno s strokovnjaki in ravnatelji, vključi v razvoj poklicne usposobljenosti za inkluzijo v času celotnega kariernega obdobja.

Prav tako mora politika spodbujati globlje razumevanje raznolikosti in poudarjati pomen izobraževanja TPL za zagotavljanje **enakosti in inkluzije**. Sodelovalna praksa je ključnega pomena za razvoj različnih poti za izobraževanja TPL o inkluziji in osebju daje možnosti za razmislek in strokovno izobraževanje o inkluzivnem izobraževanju.

Na podlagi teh ugotovitev je orodje za samopregledovanje politik TPL4I celovit vir za razmislek o politiki in razvoju na področju izobraževanja TPL o inkluziji. Določa naslednja ključna področja in bistvene elemente politike:

Vizija in glavna načela:

- **jasna vizija politike izobraževanja TPL glede enakosti in inkluzije**, da se vsem učiteljem zagotovijo priložnosti za strokovno izobraževanje o načelih inkluzivnega izobraževanja v času njihovega celotnega kariernega obdobja, da imajo pedagoško odgovornost za vse učence ter da lahko prispevajo k in sodelujejo pri inkluzivnem izobraževanju;
- **vodilna načela za TPL o politiki inkluzije**, da se zagotovi, da je TPL predpogoj za inkluzivno izobraževanje in vsebuje načela in prakso inkluzivnega izobraževanja, v začetnem usposabljanju učiteljev in izobraževanju TPL za začetnike, izkušene in specializirane učitelje ter za izobraževalce učiteljev.

Cilji in kontinuum podpore:

- **cilji izobraževanja TPL o politiki inkluzije** zajemajo vprašanja, ki prispevajo k razumevanju in izvajanju inkluzivnega izobraževanja: kvalifikacije, področja kompetenc, pedagogike za inkluzijo, dialog o inkluziji in usklajevanje izobraževanja TPL s cilji nacionalne, regionalne in lokalne politike ter sistemskimi zahtevami za inkluzivni izobraževalni sistem;

- **kontinuum podpore za vse učitelje**, ki ponuja različne možnosti strokovnih izobraževanj o inkluzivnem izobraževanju na vseh ravneh, na katerih delajo učitelji, vključno z vodstvenimi kompetencami, ter podpira šole in višje ali visokošolske ustanove pri razvoju strateških načrtov in sodelovanju v izobraževanju TPL o inkluziji.

Krepitev zmogljivosti, financiranje in spremljanje:

- strategije za **krepitev zmogljivosti**, mehanizmi, smernice, kompetence in spodbude za vse učitelje: strategije za podporo šolam ali višjim in visokošolskim ustanovam pri oblikovanju močnih vodstvenih skupin, razvijanju vloge specializiranih učiteljev kot vira za redne šole ali spodbujanje pedagogike inkluzivnega izobraževanja ali smernice za ocene kakovosti pri načrtovanju izobraževanja TPL o inkluziji;
- **ustrezni in stroškovno učinkoviti mehanizmi financiranja**: finančne spodbude, prilagodljivi mehanizmi zbiranja sredstev in sistematično zbiranje podatkov o izdatkih;
- **spremljanje izvajanja izobraževanj TPL o inkluziji** prek celovitega okvira odgovornosti, mehanizmov za odpravljanje neenakosti pri dostopu in mehanizmov za podporo pri odgovornosti za procese pregledov in izboljšav (Evropska agencija, 2019b).

Trendi in ključna vprašanja v nacionalnem/regionalnem izobraževanju TPL o politikah inkluzije

Šestindvajset držav¹ je sodelovalo v izobraževanju TPL o določanju politike inkluzije. Skupina TPL4I je v sodelovanju s predstavniki Agencije iz teh držav izvedla 26 nacionalnih/regionalnih mrež za določanje politike (Evropska agencija, 2020a) z uporabo orodja za samopregledovanje politik (Evropska agencija, 2019b).

Mreže ponazarjajo ključna vprašanja v nacionalnem/regionalnem izobraževanju TPL o politikah inkluzije. Analiza dokončanih mrež oblikovalcem politike in drugim deležnikom omogoča, da v skladu s priporočili mednarodne politike in izsledki raziskav opredelijo področja politike, ki jih države trenutno obravnavajo, in tista, ki bi jih bilo treba upoštevati pri prihodnjem razvoju politike.

¹ Avstrija, Belgija (flamska skupnost), Bolgarija, Ciper, Češka republika, Danska, Estonija, Francija, Grčija, Islandija, Italija, Latvija, Litva, Madžarska, Malta, Nemčija, Norveška, Portugalska, Slovaška, Srbija, Španija, Švedska, Švica, Združeno kraljestvo (Severna Irska), Združeno kraljestvo (Škotska) in Združeno kraljestvo (Wales).

Analiza mrež je razkrila naslednje trende (Evropska agencija, 2020b):

Obstajajo mednarodna priporočila za celovita izobraževanja TPL o politikah inkluzije, ki temeljijo na konceptu enakosti. Kljub temu pa v nacionalnih/regionalnih politikah inkluzijo razumejo kot potrebo po ločenih politikah za nekatere skupine učencev, na primer tiste s posebnimi učnimi potrebami. **Ločene izobraževalne politike za določene ciljne skupine pogosto vodijo do ločenih ali posebnih poti izobraževanja TPL.** Zato je vprašljivo, kako daleč načelo enakosti podpira poti izobraževanja TPL.

V kolikšni meri je inkluzivno izobraževanje del kontinuuma politike izobraževanja TPL, je različno od države do države. Poleg tega **v mnogih državah obstajajo vrzeli med različnimi fazami kontinuuma izobraževanja TPL**, zlasti pri uvajanju učiteljev začetnikov in pri strokovnem razvoju izobraževalcev učiteljev, vključno z ravnatelji. Obseg politik v začetnem usposabljanju učiteljev in nadaljnjem strokovnem razvoju nakazuje, da je inkluzivno izobraževanje včasih sestavni del politik izobraževanja TPL. Vendar v mnogih primerih **možnosti za izobraževanje TPL zajemajo učence, ki so kategorizirani kot osebe s posebnimi učnimi potrebami brez jasnega pogleda na kompetence za inkluzijo.**

Izvajanje izobraževanja TPL o inkluziji odraža **vrsto strategij sodelovanja in pristopov za krepitev zmogljivosti.** Vendar ti ne spodbujajo vedno sodelovanja med vsemi učitelji ali med učitelji z različnimi vlogami (npr. učitelji v rednih šolah in specializiranimi učitelji). Medtem ko splošni mehanizmi financiranja izobraževanja TPL pokrivajo TPL o inkluziji, podatki o izdatkih za TPL o inkluziji manjkajo. Spremljanje temelji na procesih ocenjevanja kakovosti šol. Vendar pa med različnimi deležniki – na primer ministrstvi, lokalnimi oblastmi, univerzami in drugimi agencijami ali mrežami – ni dovolj sodelovanja za okrepitev izobraževanja TPL o politiki inkluzije.

Glede na te ugotovitve so **glavna priporočila za oblikovalce politik**, da:

- **razvijejo vizijo politike za izobraževanje TPL o inkluziji**, ki bo v izobraževanje vključevala vse učitelje v času njihovega celotnega kariernega obdobja – vključno s strokovnim osebjem – in jim omogočila, da izpolnijo potrebe vseh učencev, namesto da se osredotočajo le na potrebe določenih skupin učencev;
- **pregledajo cilje politike za izobraževanja TPL za vse učitelje** in zlasti ponudijo smernice in strategije, ki upoštevajo področja kompetenc, potrebna za inkluzivno izobraževanje;
- **poudarijo pomen sodelovanja med vsemi deležniki**, vključenimi v izobraževanja TPL o inkluziji.

Vloga izobraževanj TPL o inkluziji v sistemih inkluzivnega izobraževanja

Ugotovitve so bile povezane tudi z ekosistemskim modelom sistemov inkluzivnega izobraževanja Agencije (Evropska agencija, 2017a; 2017b). Ekosistemski model pojasnjuje, kako različne strukture, procesi ter rezultati politik in praks inkluzije na različnih sistemskih ravneh medsebojno učinkujejo in vplivajo na učence.

Posebno področje politike, katerega namen je podpirati inkluzivno izobraževanje, na primer z izobraževanjem TPL o inkluziji, se šteje za „delček“ razvoja sistemov inkluzivnega izobraževanja. Na ta način je mogoče ugotovljene izzive na terenu umestiti v ekosistemski model. To omogoča razumevanje, kako posamezni, šolski in zunanji dejavniki, kot so skupnost ter nacionalni ali regionalni okviri politik, vplivajo na razvoj učenca v izobraževalnem sistemu.

Agencija je z uporabo tega pristopa pojasnila vpliv razvoja politike na dosežene rezultate učencev v več projektih:

- **Inkluzivna predšolska vzgoja** (Evropska Agencija, 2017a)
- **Izboljšanje dosežkov vseh učencev v inkluzivnem izobraževanju** (Evropska Agencija, 2017b)
- **Podpiranje inkluzivnega vodstva šole** (Evropska Agencija, 2019c)
- **Preprečevanje šolskega neuspeha** (Evropska Agencija, 2019d).

Z uporabo tega pristopa pri izobraževanju TPL o politiki inkluzije se v ekosistemu pojavijo naslednji izzivi:

Na **nacionalni/regionalni ravni** politike izobraževanja TPL odražajo že obstoječe izobraževalne politike, ki spodbujajo pravice določenih skupin učencev, namesto da bi spodbujale enake možnosti za vse učence in načela inkluzivnega izobraževanja. Politike izobraževanja TPL morajo biti osredotočene na izpolnjevanje potreb vseh učencev. Poleg tega morajo te politike premostiti vrzeli med različnimi fazami izobraževanja TPL.

Na **ravni skupnosti** sodelovanje med učitelji v šolah in izobraževalci učiteljev na univerzah in fakultetah ponuja široko paleto možnosti izobraževanj TPL o inkluziji. Sodelovanje med šolami in lokalnimi oblastmi zahteva uskladitev vizije politik, šolskih strateških načrtov in izobraževanj TPL učiteljev za potrebe inkluzije.

Na **šolski ravni** morajo politike za začetnike in izkušene učitelje ter za drugo osebje z različnimi kvalifikacijami in vlogami podpirati skupne priložnosti za izobraževanja TPL, tudi za izobraževalce učiteljev, kot so mentorji in ravnatelji.

Na **individualni ravni** učitelji potrebujejo politike, ki ponujajo temeljne vrednote in kompetence, s katerimi je mogoče izpolniti potrebe vseh učencev, zagotoviti

razpoložljivost izobraževanj TPL o možnostih inkluzije in učiteljem omogočiti, da sledijo fleksibilnim in prilagodljivim izobraževanjem TPL o poteh inkluzije.

Profil inkluzivnih učiteljev za pokrivanje kontinuuma izobraževanj TPL

Zgornje ugotovitve so bile povezane s temeljnimi vrednotami in kompetencami **Profila inkluzivnih učiteljev** (Evropska agencija, 2012). *Profil* je bil zasnovan za razvoj politike v začetnem izobraževanju učiteljev. Ugotovitve TPL4I poudarjajo potrebo po sodelovanju v okviru izobraževanj TPL o inkluziji v strokovnem kontinuumu učiteljev in strokovnega osebja. Ugotovitve torej kažejo, da uporaba *Profila*:

- lahko zajema kontinuum izobraževanj TPL o možnostih inkluzije v času poklicne kariere učiteljev in zunaj učiteljskega poklica, vključno s strokovnim izobraževanjem strokovnjakov in izobraževalcev učiteljev. Vsi učitelji morajo biti pripravljeni na inkluzivno izobraževanje skozi celoten kontinuum izobraževanj TPL o inkluziji in s sodelovalnim učenjem za vse, namesto da ponujajo različne možnosti za strokovno izobraževanje, ki vodijo do različnih poklicnih kvalifikacij.
- mora posredovati informacije za razprave o politiki o temeljnih vrednotah, na katerih temeljijo možnosti izobraževanj TPL o inkluziji. Vse faze kontinuuma izobraževanj TPL o inkluziji morajo imeti temeljne vrednote, ki se jasno osredotočajo na spoštovanje raznolikosti učencev, omogočanje podpore vsem učencem, sodelovanje z drugimi in vključevanje v dejavnosti izobraževanj TPL o inkluziji. Uporaba temeljnih vrednot in kompetenc *Profila* v vseh fazah kontinuuma izobraževanj TPL o inkluziji bi državam pomagala premostiti vrzeli v politiki za krepitev zmogljivosti.
- mora posredovati informacije za razprave o bistvenih kompetencah za vse strokovnjake, ki delajo v inkluzivnih okoljih. Kakovost izobraževalnih možnosti, ki so potrebne za inkluzivno izobraževanje, je odvisna od kakovosti učiteljevega znanja, stališč in spretnosti, ki se postopoma razvijajo v času celotne poklicne poti učitelja. Brez zadostnih možnosti za kontinuum izobraževanj TPL o inkluziji učitelji ne bodo sposobni oblikovati in zagotavljati kakovostnega izobraževanja za vse učence.
- lahko spodbudi mehanizme financiranja izobraževanj TPL o inkluziji (tj. financiranje na nacionalni, regionalni in lokalni ravni) in postopke spremljanja, da se doseže temeljna vrednota osebnega strokovnega razvoja.

Te ugotovitve upravičujejo uporabo *Profila* v kontinuumu izobraževanj TPL o inkluziji. To bo obravnavano v 2. fazi TPL4I.

Da bi lahko vključili vse učence in zagotovili kakovostno izobraževanje za vse, mora inkluzivno izobraževanje vključevati vse učitelje: učitelje študente, začetnike, izkušene

učitelje, specializirane učitelje in drugo pomožno osebje ter izobraževalce učiteljev. Uporaba *Profila* bo ponudila vizijo in področja pristojnosti za nadaljnji razvoj politike izobraževanj TPL o inkluziji.

Sklepne pripombe

Projekt TPL4I zajema ključno temo razvoja politike, za katero splošno velja, da je predpogoj za inkluzivno izobraževanje. Učitelji in drugo osebje, vključeni v inkluzivno prakso, pa tudi vsi deležniki, vključeni v razvoj inkluzivnega izobraževanja na različnih sistemskih ravneh, morajo imeti dostop do skladnega in neprekinjenega nabora možnosti za strokovno izobraževanje, da lahko ponudijo šolo za vse.

Analiza državnih samopregledov ključnih elementov politike izobraževanja TPL o inkluziji je pokazala naslednje:

- Politična podpora izobraževanju TPL o inkluziji ni enakomerno porazdeljena po kontinuumu učenja skozi vse karierno obdobje za vse zaposlene v inkluzivnem izobraževanju.
- Skupna vizija enakosti je potrebna za podporo vseh izobraževanj TPL o inkluziji in premostitev vrzeli pri različnih vprašanjih glede raznolikosti.
- Sodelovalni pristopi na ravni šole in z drugimi deležniki, npr. na ravni skupnosti ali na nacionalni/regionalni ravni, kažejo različne možnosti za izobraževanja TPL o inkluziji. Poleg tega je potrebno okrepiti medsektorsko sodelovanje in sodelovanje skozi vse karierno obdobje.

Najpomembneje pa je, da za krepitev zavzetosti učiteljev in šol ter samoučinkovitosti v inkluzivnem izobraževanju **okviri kompetenc učiteljev za inkluzijo predstavljajo ključni element okvira politik za izobraževanje TPL o inkluziji.**

Ta zadnja ugotovitev poziva k ukrepom za spodbujanje in podporo razvoja politik v vseh državah.

Na podlagi priznavanja skupnih vrednot in področij kompetenc za inkluzijo lahko *Profil inkluzivnih učiteljev* (Evropska agencija, 2012) ponuja kompetenčni okvir, ki je potreben za doseganje širšega strokovnega občinstva. Cilj je pripraviti vse učitelje in njihove sodelavce na inkluzivno izobraževanje ter zagotoviti njihovo zavezanost za nenehno izobraževanje na tem področju.

V 2. fazi TPL4I bo nadalje raziskana uporaba *Profila* za upoštevanje inkluzivnega učenja in enakosti v izobraževanju v vseh možnostih izobraževanj TPL o inkluziji. Ob tem in ob poudarjanju 4. cilja trajnostnega razvoja (Organizacija združenih narodov, 2015) se

priporoča, da se v okviru politik inkluzivnega izobraževanja sporočilo „Vsi pomeni vse“ (UNESCO, 2020) razširi na „Vsi pomeni vse in vse učitelje“. To je opomnik za področja kompetenc, za katere si morajo prizadevati vsi strokovnjaki na tem področju.

Rezultati projekta

Dejavnosti 1. faze TPL4I so privedle do **pregleda literature o TPL4I** (Evropska agencija, 2019a), **orodja za samopregledovanje politike TPL4I** (Evropska agencija, 2019b), **mrež za določanje politik TPL4I** (Evropska agencija, 2020a), **analize TPL4I državnih politik v Evropi** (Evropska agencija, 2020b), **poročilo TPL4I o metodologiji** (Evropska agencija, 2020c) in tega **končnega zbirnega poročila 1. faze TPL4I**.

Vsi rezultati so na voljo na spletnih straneh projekta TPL4I:
www.european-agency.org/projects/TPL4I.

Literatura

Evropska agencija za razvoj izobraževanja na področju posebnih potreb, 2012. *Profil inkluzivnih učiteljev*. (A. Watkins, ur.). Odense, Danska.

www.european-agency.org/resources/publications/teacher-education-inclusion-profile-inclusive-teachers (Zadnji dostop: november 2020)

Evropska agencija za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje, 2015. *Stališče Agencije glede sistemov inkluzivnega izobraževanja*.

www.european-agency.org/resources/publications/agency-position-inclusive-education-systems-flyer (Zadnji dostop: oktober 2020)

Evropska agencija za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje, 2017a. *Inclusive Early Childhood Education: New Insights and Tools – Contributions from a European Study [Inkluzivna predšolska vzgoja: Novi vpogledi in orodja – prispevki iz evropske študije]*. (M. Kyriazopoulou, P. Bartolo, E. Björck-Åkesson, C. Giné in F. Bellour, ur.). Odense, Danska.

www.european-agency.org/resources/publications/inclusive-early-childhood-education-new-insights-and-tools-contributions (Zadnji dostop: avgust 2020)

Evropska agencija za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje, 2017b. *Raising the Achievement of All Learners: A Resource to Support Self-Review [Izboljšanje dosežkov vseh učencev: Vir za podporo samopregledovanja]*. (V.J. Donnelly in A. Kefallinou, ur.). Odense, Danska.

www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-self-review (Zadnji dostop: december 2020)

Evropska agencija za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje, 2019a. *Teacher Professional Learning for Inclusion: Literature Review [Strokovno izobraževanje o inkluziji za učitelje: Pregled literature]*. (A. De Vroey, S. Symeonidou in A. Watkins, ur.). Odense, Danska.

www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-literature-review (Zadnji dostop: februar 2020)

Evropska agencija za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje, 2019b. *Teacher Professional Learning for Inclusion: Policy Self-Review Tool [Strokovno izobraževanje o inkluziji za učitelje: Orodje za samopregledovanje politik]*. (S. Symeonidou in A. De Vroey, ur.). Odense, Danska.

www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-policy-self-review-tool (Zadnji dostop: februar 2020)

Evropska agencija za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje, 2019c. *Inclusive School Leadership: Exploring Policies Across Europe [Inkluzivno vodstvo šole: Preučevanje politik po Evropi]*. (E. Óskarsdóttir, V. Donnelly in M. Turner-Cmucha, ur.). Odense, Danska.

www.european-agency.org/resources/publications/inclusive-school-leadership-synthesis (Zadnji dostop: oktober 2020)

Evropska agencija za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje, 2019d. *Preventing School Failure: Examining the Potential of Inclusive Education Policies at System and Individual Levels [Preprečevanje šolskega neuspeha: Preučevanje potenciala politik inkluzivnega izobraževanja na sistemski in individualni ravni]*. (A. Kefallinou, ur.) Odense, Danska.

www.european-agency.org/resources/publications/preventing-school-failure-synthesis-report (Zadnji dostop: oktober 2020)

Evropska agencija za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje, 2020a. *TPL4I policy mapping grids [Mreže za določanje politike TPL4I]*. Odense, Danska.

www.european-agency.org/projects/TPL4I/policy-mapping (Zadnji dostop: november 2020)

Evropska agencija za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje, 2020b. *Teacher Professional Learning for Inclusion: An Analysis of Country Policies in Europe [Strokovno izobraževanje o inkluziji za učitelje: Analiza državnih politik v Evropi]*. (S. Symeonidou, A. De Vroey in A. Lecheval, ur.). Odense, Danska.

www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-synthesis (Zadnji dostop: december 2020)

Evropska agencija za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje, 2020c. *Teacher Professional Learning for Inclusion: Methodology Report [Strokovno izobraževanje o inkluziji za učitelje: Poročilo o metodologiji]*. (A. De Vroey in S. Symeonidou, ur.). Odense, Danska.

www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-methodology (Zadnji dostop: december 2020)

UNESCO, 2020. *Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and education: All means all [Globalno poročilo o spremljanju izobraževanja 2020: Inkluzija in izobraževanje: Vsi pomeni vse]*. Pariz: UNESCO.

unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373718/PDF/373718eng.pdf.multi (Zadnji dostop: december 2020)

Združeni narodi, 2015. *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development [Preoblikovanje našega sveta: Agenda 2030 za trajnostni razvoj]*. Resolucija, ki jo je sprejela generalna skupščina 25. septembra 2015. A/RES/70/1.

sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld (Zadnji dostop: december 2020)

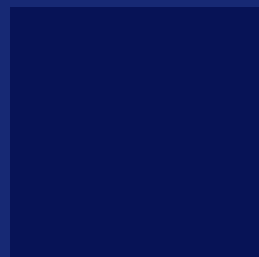

Sekretariat:

Østre Stationsvej 33
DK-5000
Odense C
Denmark
Tel.: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Urad v Bruslju:

Rue Montoyer 21
BE-1000
Brussels
Belgium
Tel.: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org